

Analiza vključevanja nevladnih organizacij v izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost

Pregled vključevanja NVO v Partnerstvo LAS Zasavje

Kazalo

Uvod.....	3
Metodologija	4
Splošno zadovoljstvo NVO z vključenostjo in delovanjem v Partnerstvu LAS Zasavje.....	5
ZASTOPANOST NEVLADNEGA SEKTORJA V PARTNERSTVU LAS ZASAVJE	5
PROMOCIJA POZIVA ZA VZPOSTAVITEV PARTNERSTVA LAS ZASAVJE.....	6
INTERES NVO ZA SODELOVANJE V LAS	8
AKTIVNOST NVO V LAS	9
USTREZNOST ORGANIZACIJE LAS	10
VKLUČEVANJE ČLANSTVA IN NVO PRI POSAMEZNIH NALOGAH LAS	11
ZADOVOLJSTVO NVO Z DELOM VODILNEGA PARTNERJA.....	18
Zadovoljstvo NVO s postopki javnih pozivov in statistični podatki prijav	20
OBVEŠČANJE O JAVNEM POZIVU.....	20
OVIRE ZA PRIJAVO NVO NA RAZPISE LAS	22
ZADOVOLJSTVO Z DELOM VODILNEGA PARTNERJA.....	23
DOPOLNITEV PRIJAV.....	23
SESTAVA PARTNERSTEV	23
Uspešnost NVO pri prijavah na javne pozive Partnerstva LAS Zasavje	25
1. JAVNI POZIV IZ EKSRP SKLADA, Z DNE 1.12.2016.....	25
2. JAVNI POZIV IZ ESRR SKLADA, Z DNE 20.3.2017	27
PARTNERSTVO V PROJEKTIH	28
OCENJEVALNA KOMISIJA.....	28
Zaključek	29

Uvod

Na ZLHT Regionalnem centru NVO smo v letu 2017 opravili pregled vključevanja nevladnih organizacij (NVO) v izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost CLLD¹ za Partnerstvo LAS Zasavje. Pregled vključevanja NVO v izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost smo opravila regionalna stičišča in je potekal na območju celotne Slovenije. Vključenih je bilo 34 lokalnih akcijskih skupin, na anketni vprašalnik je odgovorilo več kot 250 anketiranih NVO.

Statistične podatke o vključevanju NVO v LAS in prijavah na razpise, o njihovem zadovoljstvu z vključevanjem v LAS in splošno izkušnjo z učinkovitostjo in dostopnostjo vsebinskega delovanja LAS za NVO smo pridobili na podlagi posredovanih podatkov s strani Partnerstva LAS Zasavje, opravljenih intervjujev z NVO in spletnega vprašalnika, ki sta obravnavala različna vsebinska sklopa in na katera so odgovarjale NVO, ki so tako ali drugače v preteklih letih sodelovale v Partnerstvu LAS Zasavje.

V nadaljevanju smo na podlagi pridobljenih podatkov pripravili analizo vključevanja NVO v LAS, ki omogoča vpogled v njihovo razmišljanje in delovanje, upoštevajoč objektivne podatke, ki so rezultat sodelovanja med LAS in organizacijami. Naš cilj je, da se položaj NVO, predvsem glede na gospodarski in javni sektor, izboljša. Analiza naj bo podlaga za boljše razumevanje izhodišč in kapacitet NVO, ki so v primerjavi s prej omenjenima sektorjema bistveno bolj omejena; obenem pa NVO sektor premore inovativnost in bistveno višjo stopnjo predstavnštva civilne družbe kot gospodarski ali javni sektor, ki pogosto zastopata drugačne interese, med drugim tudi precej bolj profitno in gospodarsko obarvane cilje.

¹ Uredba o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014–2020.

Metodologija

Analiza vključevanja NVO zasavske regije v delovanje Partnerstva LAS Zasavje je bila opravljena v decembru 2017. Informacije in podatki so bili pridobljeni preko opravljenih intervjujev z NVO, spletnega vprašalnika, pregleda objav na spletni strani Partnerstva LAS Zasavje, pregleda strateških dokumentov in pogovora z vodilnim partnerjem LAS.

Prvi sklop je sestavljen iz podatkov, pridobljenih iz opravljenih intervjujev z NVO, ki so potekali med decembrom 2016 in februarjem 2017. Ciljna skupina vprašalnika so bile NVO iz Zasavja. Vsebinsko se je vprašalnik osredotočal na splošno zadovoljstvo z vlogo NVO v LAS, z učinkovitostjo njihovega delovanja v skupini in stopnjo upoštevanja njihovih predlogov in idej. Rezultat prvega vprašalnika je pregled splošnega zadovoljstva NVO, ter njihovo dojemanje lastne vloge v skupini, predvsem nasproti gospodarskemu in javnemu sektorju.

Drugi sklop je sestavljen iz podatkov, pridobljenih iz spletnega vprašalnika, ki je bil namenjen NVO iz Zasavja, posredovanih podatkov vodilnega partnerja, pogovora, pregleda spletnih strani in strateških dokumentov.

Spletni vprašalnik se je vsebinsko osredotočil na javne pozive za sofinanciranje operacij Partnerstva LAS Zasavje, predvsem z vidika dostopnosti pozivov za NVO in težav zaradi katerih se NVO na pozive niso prijavljale. Rezultat drugega vprašalnika je pregled težav, ki jih NVO povzročajo pozivi, ki so neprilagojeni njihovim običajnim kapacitetam in značilnostim. Zbiranje odgovorov je potekalo maja 2017.

Zbiranje podatkov se je vsebinsko s strani Partnerstva LAS Zasavje osredotočil na statistične in druge podatke, predvsem tiste, ki so povezani s prijavi na javne pozive v okviru delovanja LAS. Rezultat je pregled dejanske slike aktivnosti in uspešnosti NVO pri prijavi na javne pozive LAS.²

Pri določenih grafičnih prikazih podatkov so za primerjavo z ostalimi LAS vključeni tudi statistični podatki zbrani od 250 NVO za 34 LAS v Sloveniji.

² Pri tem sklopu je potrebno upoštevati, da se lahko statistični podatki še spremenijo, saj vloge še niso bile pregledane in dokončno potrjene s strani pristojnih ministrstev.

Splošno zadovoljstvo NVO z vključenostjo in delovanjem v Partnerstvu LAS Zasavje

Število vključenih NVO v analizo: 7

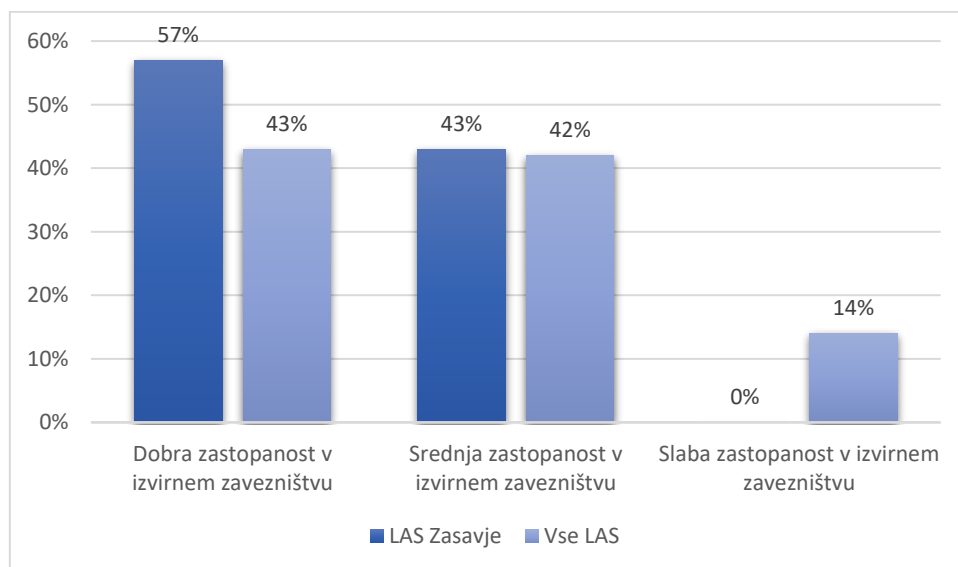
Metoda dela: intervju

Opravljenih je bilo 7 intervjujev z NVO, članic Partnerstva LAS Zasavje. Med anketiranimi NVO ni članov upravnega odbora.

ZASTOPANOST NEVLADNEGA SEKTORJA V PARTNERSTVU LAS ZASAVJE

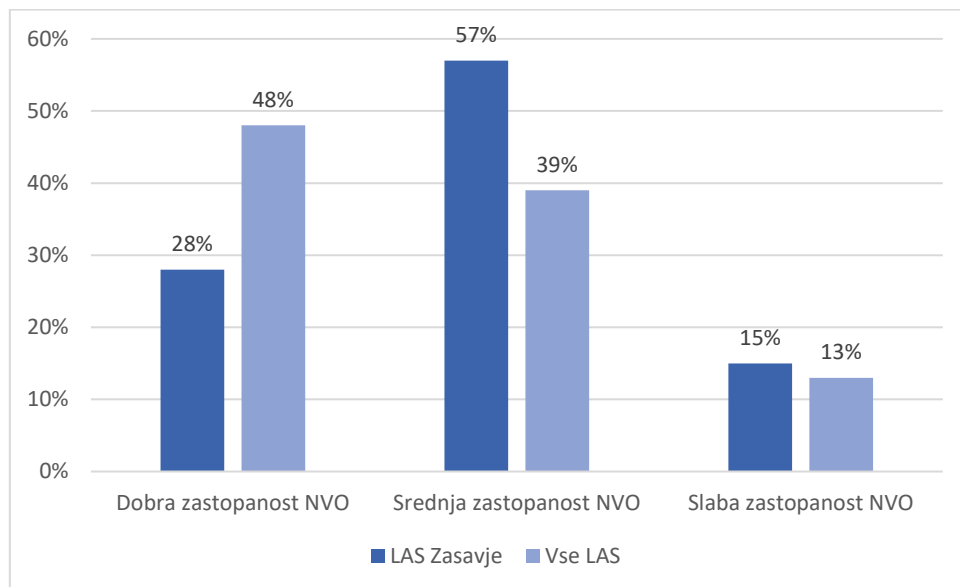
Dobra polovica anketiranih NVO je ocenila svojo zastopanost v izvirnem zavezništvu kot dobro (57%), preostali pa da je srednja. V primerjavi z zbranimi podatki vseh LAS je to višji delež, saj jih je skupno le 43% menilo, da je bila njihova zastopanost v izvirnem zastopništvu dobra, 14% pa celo, da je bila slaba.

Slika 1: Zastopanost NVO v izvirnem zavezništvu

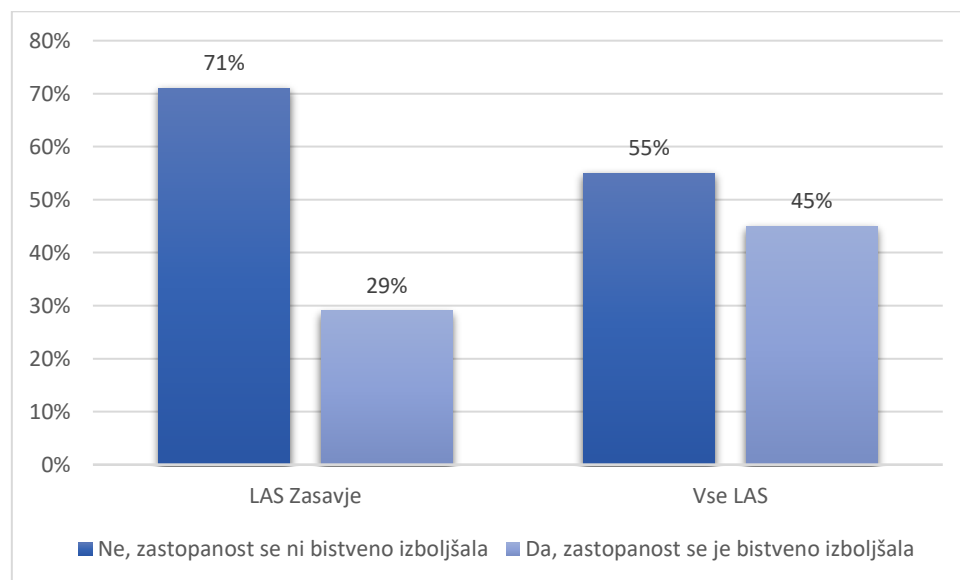
Glede zastopanosti NVO po izvedenem pozivu za vzpostavitev lokalnega partnerstva, tj. po izvedbi poziva za podpis pogodbe o LAS je samo še 28% NVO menilo, da je bila dobra zastopanost NVO po izvedenem pozivu za podpis pogodbe o partnerstvu LAS, 57% da je bila dobra in 15%, da je bila ta slaba.

Slika 2: Zastopanost NVO po izvedenem pozivu za vzpostavitev lokalnega partnerstva

Kar 71% anketirancev meni, da se zastopanost interesov nevladnega sektorja ni bistveno izboljšala po izvedbi poziva za vzpostavitev lokalnega partnerstva.

Slika 3: Mnenje o zastopanosti interesov NVO sektorja po izvedbi poziva

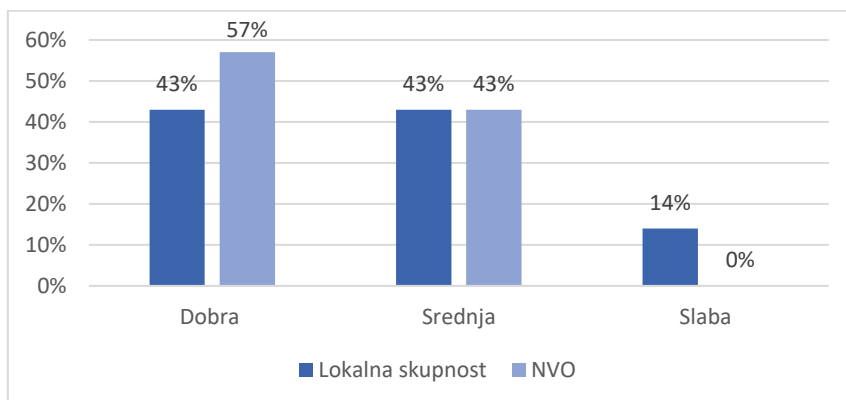

PROMOCIJA POZIVA ZA VZPOSTAVITEV PARTNERSTVA LAS ZASAVJE

Anketirane NVO so ocenile, da je bila promocija javnega poziva za vzpostavitev lokalnega partnerstva pred podpisom sporazuma o lokalnem partnerstvu (oziroma o ustanovitvi LAS) v

lokalni skupnosti in tudi promocijo javnega poziva za vzpostavitev lokalnega partnerstva med samimi NVO dobra. Nobena NVO ni imela občutka, da bi bila promocija javnega poziva med NVO slaba; dobra polovica (57%) je menila, da je bila promocija dobra, slaba polovica (43%) pa je bila srednje zadovoljna s promocijo.

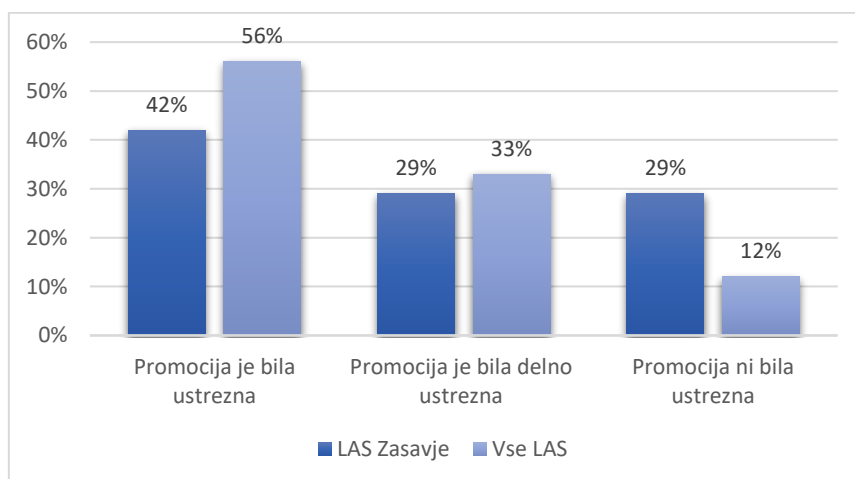
Slika 4: Promocija lokalnega partnerstva v lokalni skupnosti (temno modra) in med NVO (svetlo modra)

Tisti, ki so navedli, da je bila promocija v lokalni skupnosti slaba so navedli, da je bilo premalo uporabljenih kanalov preko katerih je obveščanje potekalo, pogrešali so tudi bolj osebni pristop. Kot razlog za slabšo promocijo javnega poziva za vzpostavitev lokalnega partnerstva med NVO pa so navedli tudi slabo povezovanje med samimi NVO.

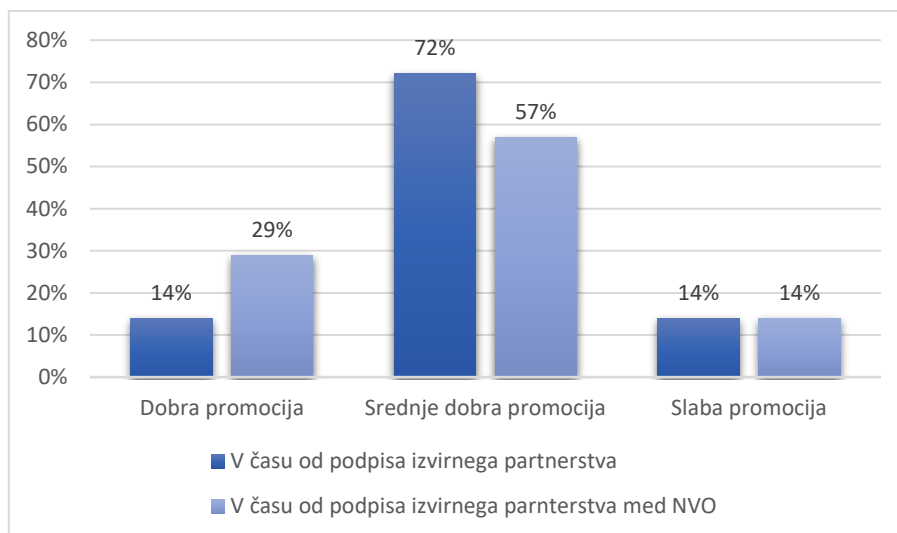
NVO so za poziv za podpis partnerskega sporazuma izvedele večinoma direktno, ker so bili obveščeni preko elektronske pošte, sicer pa po naključju. Navzven vidne promocije niso zaznali. Slabi tretjini (29% anketirancev) se je način promocije zdel neustrezen, istemu deležu delno ustrezen, 42% anketirancev pa je mnenja, da sta bila promocija in metode, uporabljene za promocijo, ustrezne. Tistim NVO, ki se jim pristop k promociji ni zdel ustrezen, so kot razlog navedle, da niso zaznale, da bi se odvijala širša in resna promocija, informacije preprosto niso dosegle NVO, NVO je zastopala neformalna mreža NVO s tem so bile izpuščene vse ostale NVO nečlanice mreže. Promocija pri Partnerstvu LAS Zasavje je bila glede na povprečje vseh LAS slabša.

Slika 5: Mnenje o ustreznosti promocije partnerskega sporazuma

Pri mnenju anketirancev glede splošne ocene nadaljnje promocije vključevanja v LAS v času od podpisa izvirnega partnerskega sporazuma in ocene promocije poziva za vključitev v LAS v času od podpisa izvirnega partnerskega sporazuma med NVO, prevladuje srednje zadovoljstvo; 72% anketirancev meni, da je bila nadaljnja promocija poziva srednje dobra, 57% pa isto meni o nadaljnji promociji izvirnega partnerskega sporazuma med NVO.

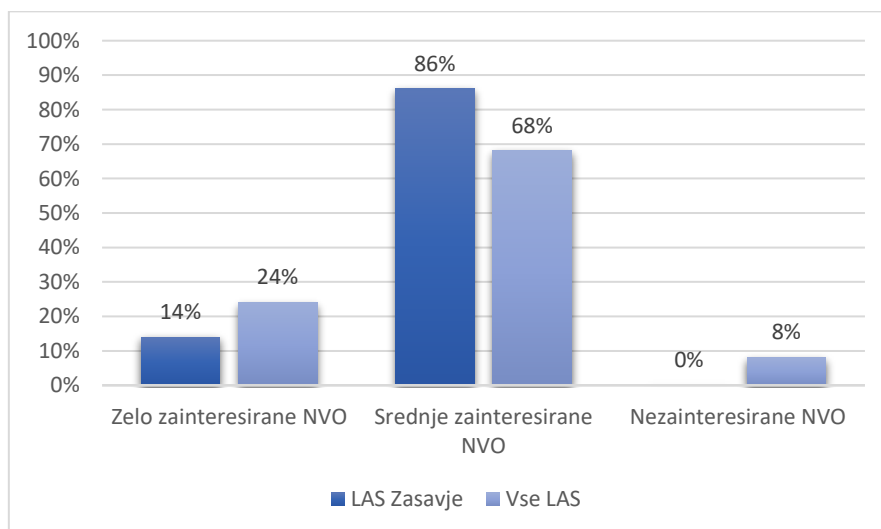
Slika 6: Ocena promocije vključevanja v LAS od podpisa izvirnega zastopništva

INTERES NVO ZA SODELOVANJE V LAS

NVO so podale tudi svoje stališče glede lastne zainteresiranosti za sodelovanje v LAS, kjer jih 86% meni, da so NVO srednje zainteresirane, 14% pa, da so bile zelo zainteresirane za sodelovanje.

Slika 7: Stopnja zainteresiranosti NVO za sodelovanje v LAS

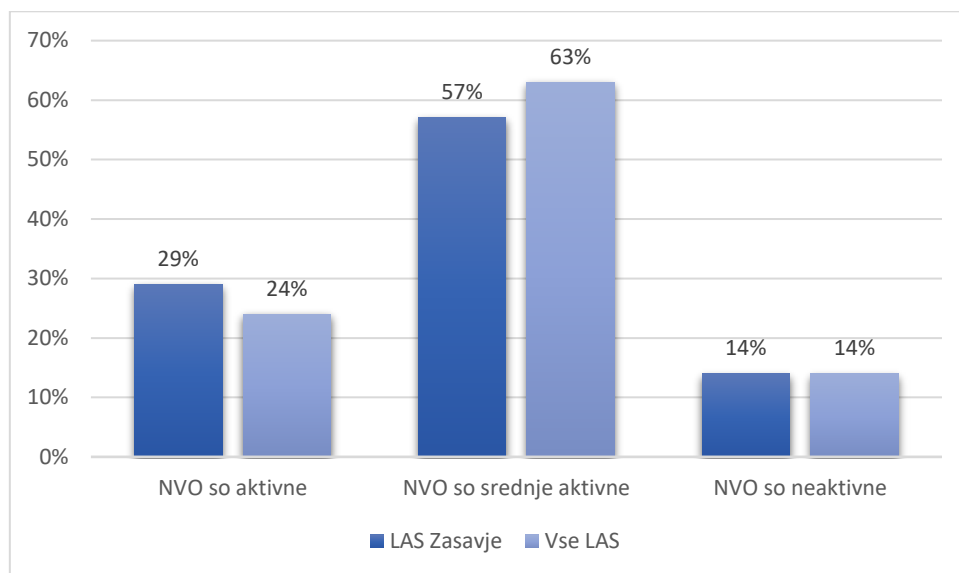

Kadar so NVO opazile pomanjkanje interesa pri sebi in drugih NVO, so kot razlog podale predvsem splošno apatijo, nezaupanje NVO v delovanje partnerstva, pomanjkanje promocije za partnerstvo, premalo vpliva NVO v primerjavi z organizacijami iz drugih sektorjev, ni bilo omogočeno polnomočno partnerstvo (problem, da člani partnerstva, ki so pristopili po podpisu izvirnega partnerskega sporazuma, niso smeli voliti) in premalo kadrovske in finančne moči v samih NVO.

AKTIVNOST NVO V LAS

Aktivnost NVO, ki so članice LAS, anketiranci ocenjujejo kot srednje aktivne. Dobra polovica (57%) jih meni, da so NVO srednje aktivne, medtem ko jih slaba tretjina (29%) meni, da so NVO zelo aktivne; 14% jih meni, da so NVO kot članice LAS neaktivne.

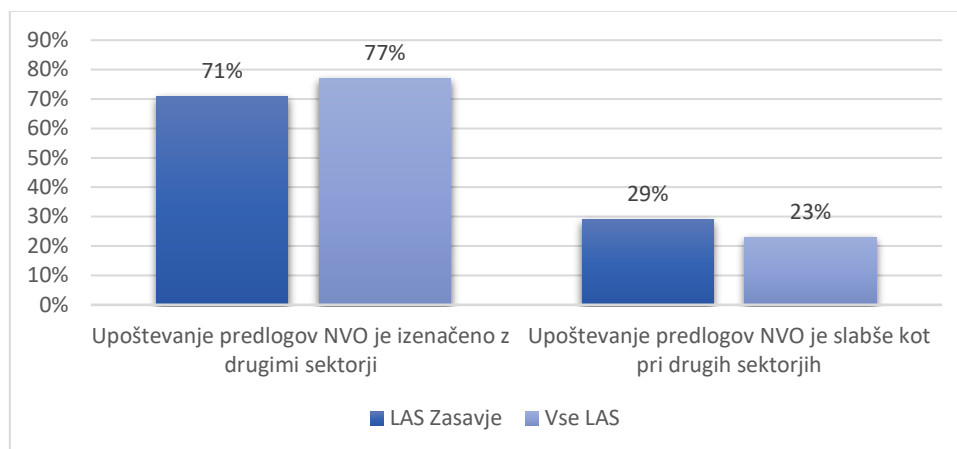
Slika 8: Ocena aktivnosti NVO, ki so članice LAS

Pri utemeljevanju, zakaj NVO niso bolj aktivne, anketiranci omenjajo predvsem dejstvo, da so NVO in predstavniki organizacij pogosto preobremenjeni s svojim delom, nimajo na voljo časa za resne vloške ter redko pridejo na sejo, kar vodi tudi do prakse, kjer se NVO ne glede na vsebino, strinjajo z vsem, kar je obravnavano oz. predlagano na seji.

Boljše mnenje pa imajo anketiranci o upoštevanju mnenj predlogov iz različnih skupin (javni sektor, gospodarstvo, nevladni sektor/zasebni sektor in zasebniki. Skoraj tri četrti (71%) jih namreč meni, da so predlogi NVO upoštevani v enaki meri kot predlogi drugih navedenih skupin. Težava se pojavlja predvsem pri dejanskem oblikovanju in predlaganju pripravljenih predlogov, saj NVO sektor po mnenju anketirancev preprosto nima dovolj moči, tako s kadrovskega kot finančnega vidika.

Slika 9: Upoštevanje predlogov NVO v primerjavi z ostalimi sektorji

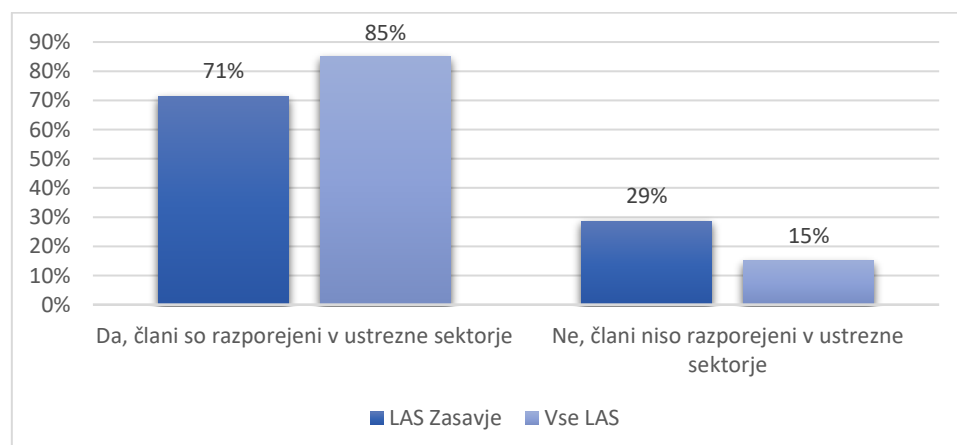

USTREZNOST ORGANIZACIJE LAS

71% anketiranih NVO meni, da so člani LAS ustrezno razporejeni v sektorje. Medtem, ko jih 29% zaznava možnost nasprotja interesov. Ta odstotek je nekoliko višji od povprečja vseh LAS, kjer jih 15% zaznava konflikt interesov.

Tiste NVO, ki zaznavajo nasprotje interesov pri članih organov upravljanja, za katere menijo, da pomembno vplivajo na odločanje v LAS, opozarjajo na premočan vpliv javnega sektorja in dejstvo, da so nekatere osebe zaposlene oz. zastopajo več interesov iz več sektorjev, kar lahko škodi interesom NVO. Pojavljajo se tako npr. kot predstavniki civilne družbe ali ekonomskega sektorja, vendar so tako ali drugače vpeti v javni sektor. Zaznavajo pet takšnih primerov/članov, kjer je možno, da prihaja do nasprotja interesov. To slabo vpliva na zaupanje delovanja in odločanja organov upravljanja. V prihodnje je zato priporočljivo nameniti večjo pozornost osebam vključenim v organe upravljanja glede na to iz katerega sektorja dejansko prihajajo oz. so z njim drugače povezane. Potreben razmislek o drugačnem načinu predlaganja in potrjevanja članov organov odločanja.

Slika 10: Ustreznost razporejenosti članov v posamezne sektorje

Glede razdelitev pristojnosti in nalog med organe LAS in načina odločanja imajo anketiranci pozitivna mnenja in večinoma vsi ocenjujejo, da je način odločanja ustrezen. Nobena organizacija ne izpostavlja konkretnih težav ali pomislekov na tem področju.

Podobno nobena NVO ne zaznava kršitev pravil o glasovanju v LAS, po katerem noben sektor ne sme imeti več kot 49 % glasov.

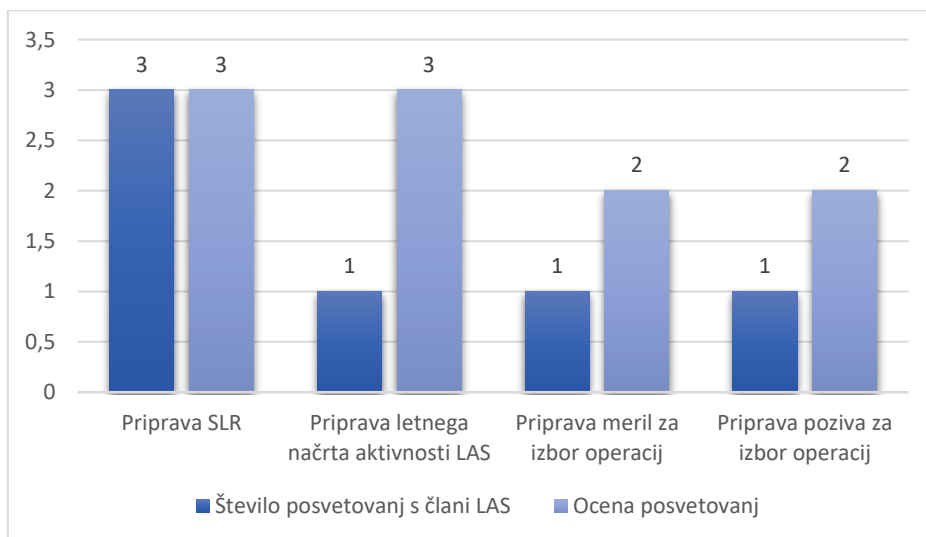
Po izkušnjah NVO se v LAS seje sklicuje vedno po elektronski pošti; seje se sklicuje 10 dni pred dnevom seje, gradivo je prav tako na voljo pred sejo, pravila glede sklicevanja sej se dosledno upoštevajo v praksi.

VKLJUČEVANJE ČLANSTVA IN NVO PRI POSAMEZNIH NALOGAH LAS

Spodnji graf prikazuje oceno posamezne aktivnosti LAS (3 – visoka, zadovoljiva stopnja vključevanja pri pomembnih odločitvah, 2 – srednje zadovoljiva/učinkovita stopnja vključevanja, 1 – zaprt proces, nizka stopnja vključevanja) s strani anketirancev, in sicer v kakšni meri in kako učinkovito se je vključevalo člane LAS pri posameznih odločitvah za:

- pripravo Strategije lokalnega razvoja,
- pripravo letnega načrta aktivnosti LAS,
- pripravo meril za izbor operacij in
- pripravo poziva za izbor operacij.

Slika 11: Ocena števila in kakovosti posvetovanj za posamezno aktivnost LAS

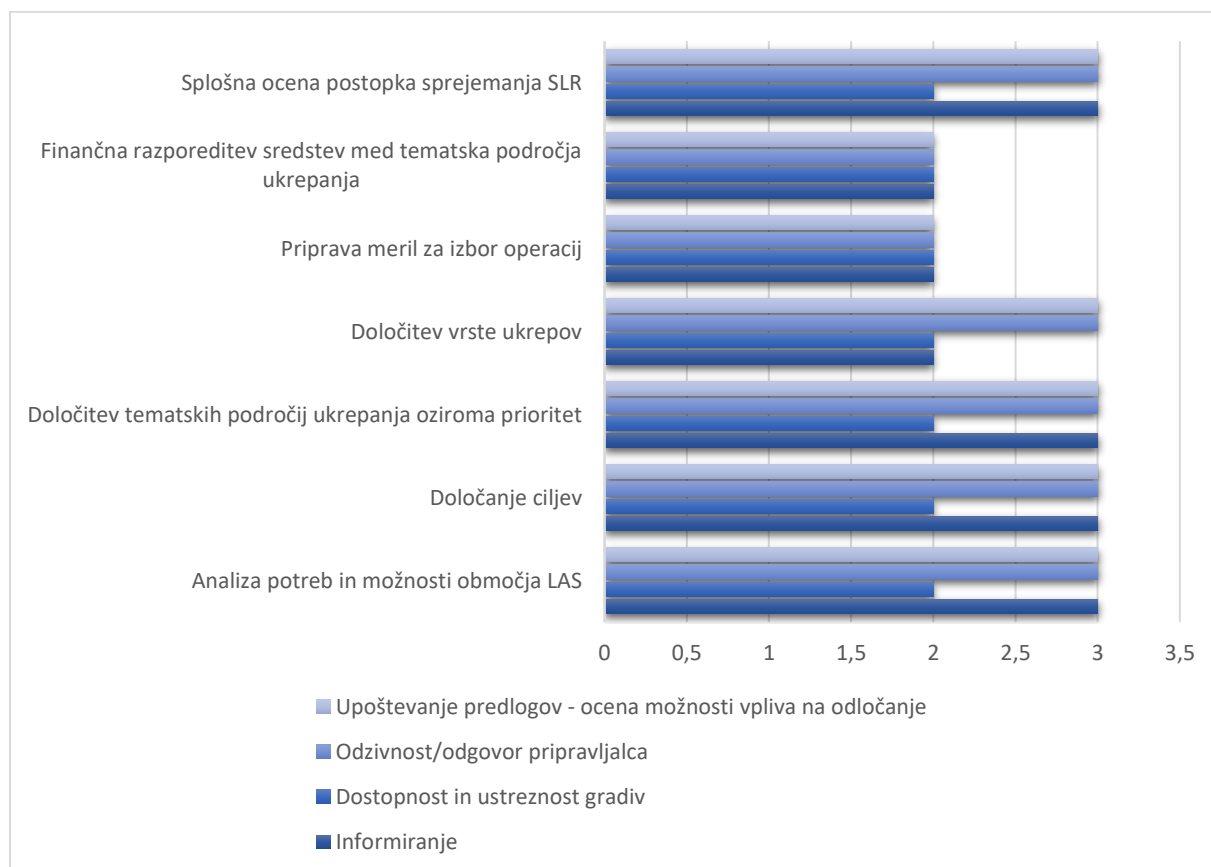

ZADOVOLJSTVO NVO PRI ODLOČANJU O STRATEGIJI LOKALNEGA RAZVOJA

NVO, članice LAS, so ocenile (z ocenami od 1-3, kjer 1 pomeni neustrezno, slabo, 2- delno ustrezno, 3 – ustrezno) tudi zadovoljstvo z njihovim vključevanjem pri odločanju o Strategiji lokalnega razvoja, konkretno glede informiranja, dostopnosti in ustreznosti gradiv, odzivnosti/odgovora pripravljavca ter upoštevanja njihovih predlogov pri:

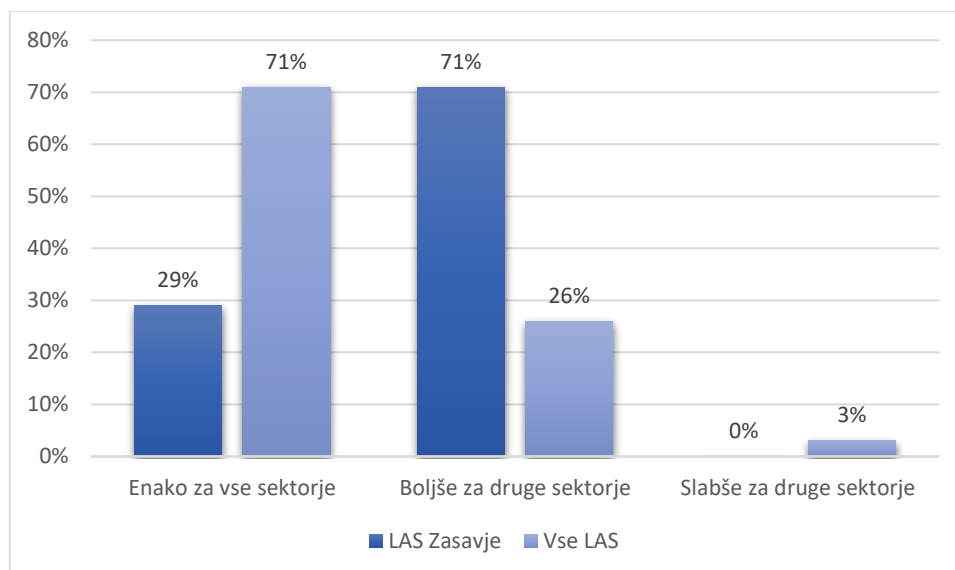
- analizi potreb in možnosti območja LAS,
- določanju ciljev,
- določitvi tematskih področij ukrepanja oziroma prioritet,
- določitvi vrste ukrepov,
- pripravi meril za izbor operacij,
- finančni razporeditvi sredstev med tematska področja ukrepanja, dodali pa so še
- splošno oceno postopka sprejemanja SLR.

Slika 12: Zadovoljstvo z vključevanjem NVO pri odločanju o SLR

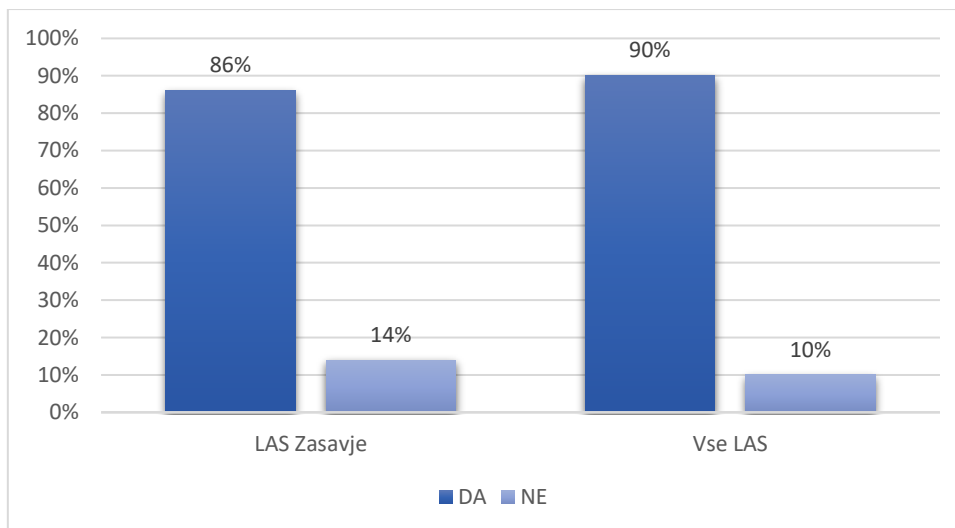
NVO so v povezavi z zgoraj navedenimi podatki nato podale mnenje o tem, ali so njihove ocene aktivnosti in dela vodilnega partnerja primerljive tudi za ostale sektorje; kar 71% jih meni, da postopki bolj ugajajo drugim sektorjem.

Slika 13: Primerljivost ocene vodilnega partnerja za ostale sektorje

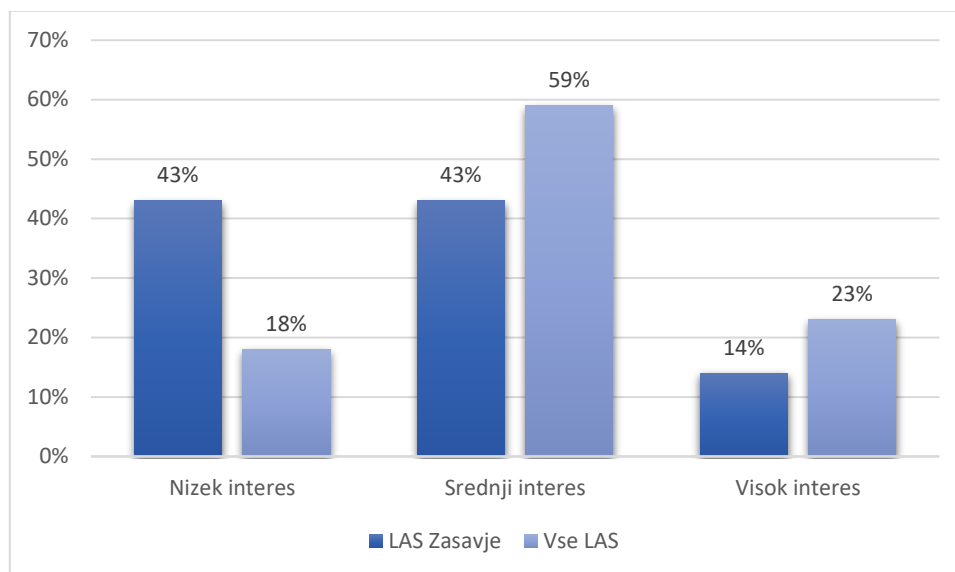
Po izkušnjah NVO so se prioritete delovanja LAS oblikovale predvsem preko delavnic in posvetov, ter projektnih predlogov. 86% anketirancev meni, da so se prioritete oblikovale tudi na podlagi idejnih predlogov (indikativnih projektov).

Slika 14: Ali so se prioritete delovanja LAS oblikovale tudi na podlagi idejnih predlogov

3 anketiranci (slaba polovica vseh anketiranih NVO) tudi poznajo primer, ko so NVO pripravile idejni predlog projektov, na podlagi katerega so bile oblikovane prioritete; vseeno pa NVO iz Partnerstva LAS Zasavje večinsko ocenjujejo, da je bil interes NVO za pripravo idejnih predlogov nizek oz. srednji (43% anketirancev meni oboje), le 14% pa meni, da je bil interes NVO za pripravo predlogov visok. NVO menijo, da so razpisni pogoji neprilagojeni za specifično naravo NVO, ki jim pogosto primanjkuje kadrov za časovno obremenitev, ki jo zahteva birokracija in pogoji iz razpisov. NVO prav tako niso dovolj intenzivno vključene v dogajanje, pogosto pa delovanje njihovih članov vključuje tudi medsebojno izključujoče interese, saj so predstavniki NVO zaposleni (tudi) v drugih sektorjih.

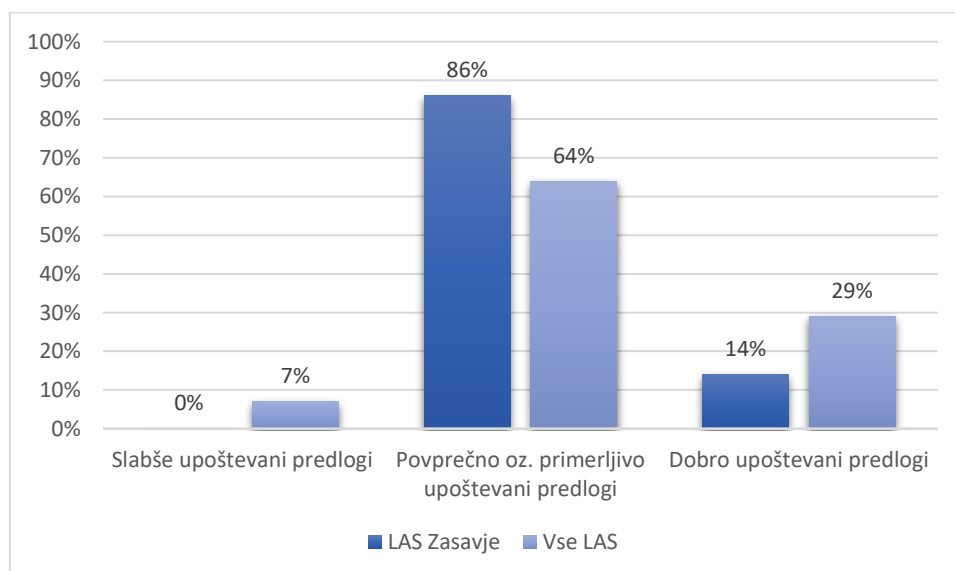
Slika 15: Interes NVO za pripravo idejnih predlogov

Kljub navedenemu zgoraj, NVO zelo dobro ocenjujejo obveščenost samih organizacij o možnosti oddaje idejnih predlogov, ob ponovnem poudarku na več osebne/neposredne komunikacije in večjih vzpodbudah za delovanje NVO nasploh.

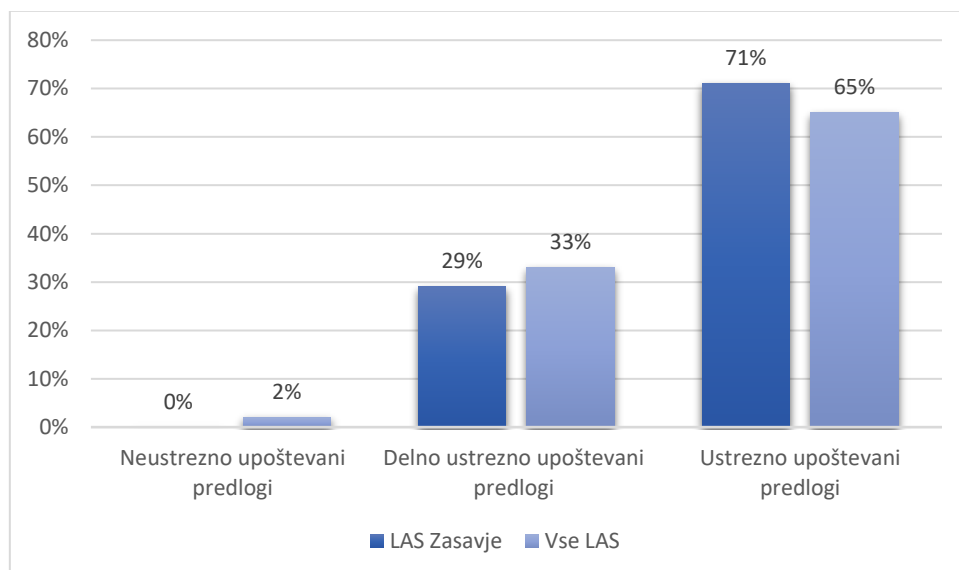
Tudi pri upoštevanju predlogov NVO sektorja v primerjavi z ostalimi sektorji NVO ne zaznavajo posebnega favoriziranja, saj jih kar 86% meni, da so predlogi NVO v primerjavi z drugimi predlogi srednje upoštevani.

Slika 16: Upoštevanje predlogov NVO sektorja v primerjavi s predlogi drugih sektorjev

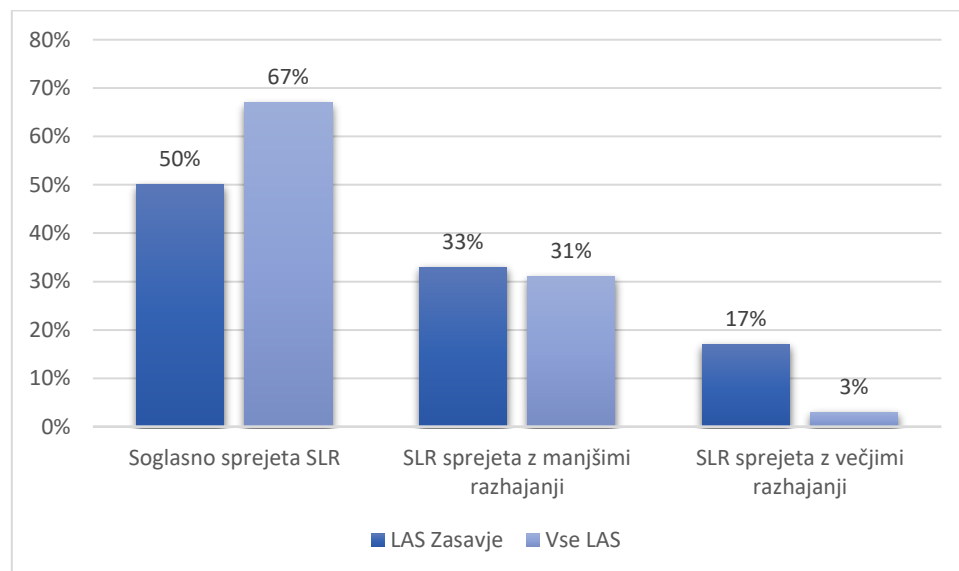
Prav tako so predlogi NVO po večinskem mnenju samih organizacij ustrezno upoštevani (71%), nobena organizacija ne meni, da bi bili predlogi NVO neustrezno upoštevani.

Slika 17: Ustreznost upoštevanja predlogov NVO

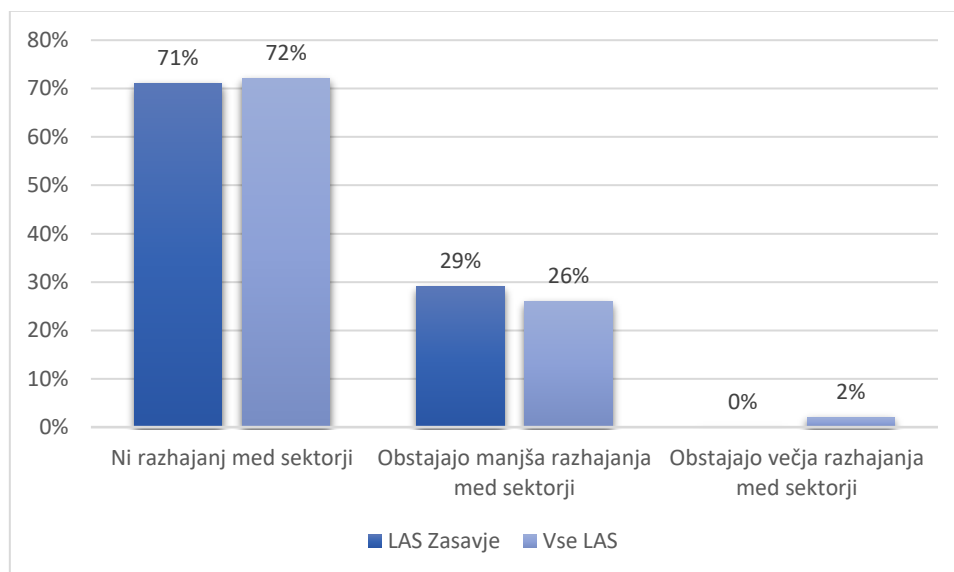
Kar se tiče soglasnosti pri sprejeti Strategije lokalnega razvoja (SLR) z vidika delovanja NVO so anketiranci prav tako večinskega mnenja, da je SLR soglasno sprejeta (50%), ali da vsebuje le manjša razhajanja. Občutna razlika glede na podatke vseh LAS pa je pri 17% stališču anketiranih NVO, ki meni da je SLR sprejeta z večjimi razhajnji – podatki vseh LAS namreč nakazujejo na to, da so NVO le v 3% mnenja, da je pri sprejemanju SLR prišlo do večjih razhajanj.

Slika 18: Soglasnost pri sprejemanju SLR

Pri medsektorskem vidiku sprejemanja SLR NVO niso zaznale večjih razhajanj med sektorji.

Slika 19: Razhajanja med sektorji pri sprejemanju SLR

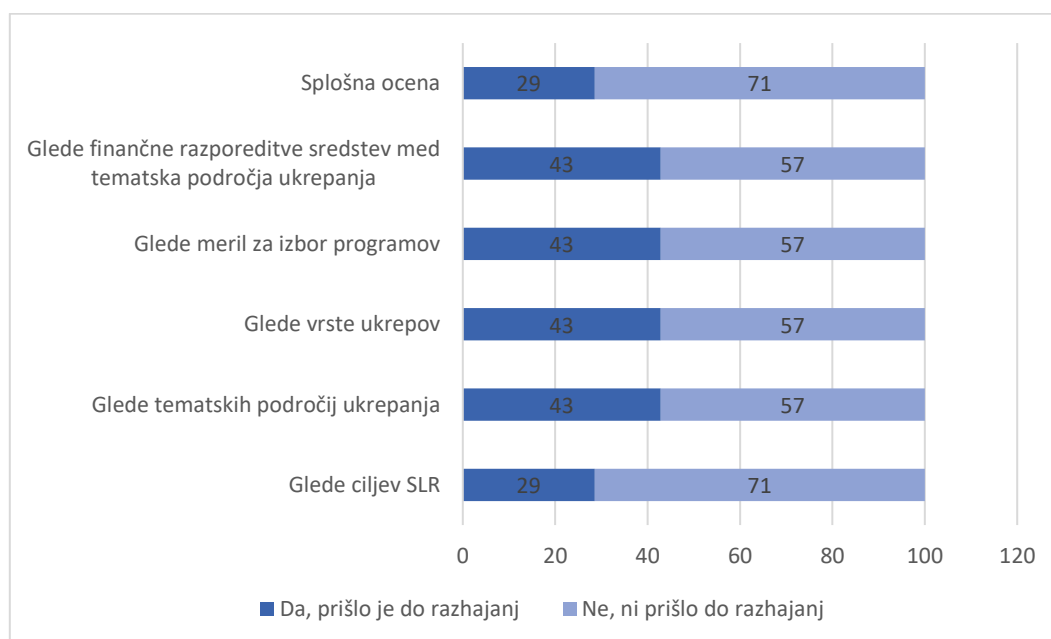

Kadar so NVO trdile, da prihaja do notranjih razhajanj, so kot razloge navajale 'netransparentno odločanje' in konflikt med interesi podeželja in interesi mesta.

NVO so bolj konkretno predstavile svoja stališča glede razhajanj za posamezne vsebine SLR in kakšen je odnos NVO do končne sprejete odločitve.

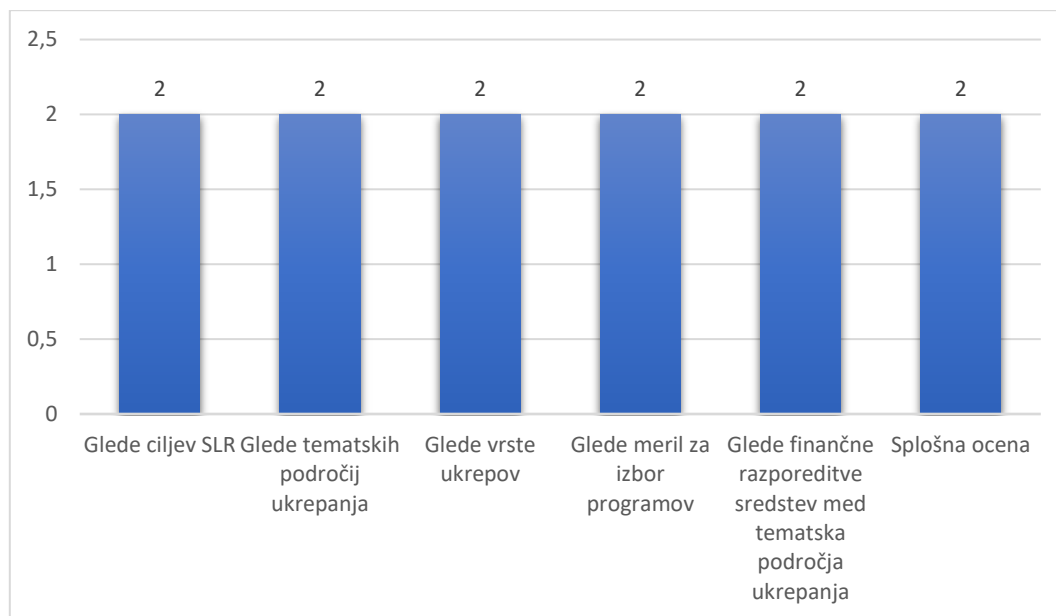
V grafu so razvidni odstotki tistih, ki menijo da je ali da ni prišlo do razhajanj pri posamezni vsebini oz. delovanju.

Slika 20: Razhajanja pri posamezni vsebini SLR

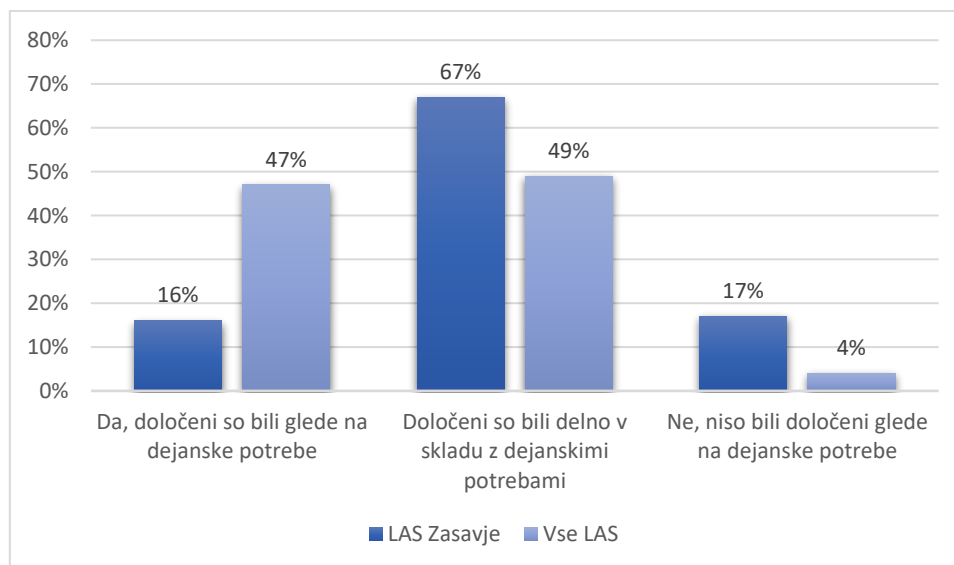
V grafu so NVO z ocenami od 1 do 3 (1 – nezadovoljne, 2- delno zadovoljne, 3- večinoma zadovoljne) ocenile splošno zadovoljstvo s postopanjem in sodelovanjem z LAS po posameznih vsebinskih sklopih.

Slika 21: Ocena splošnega zadovoljstva NVO s postopanjem LAS po posameznih vsebinskih sklopih

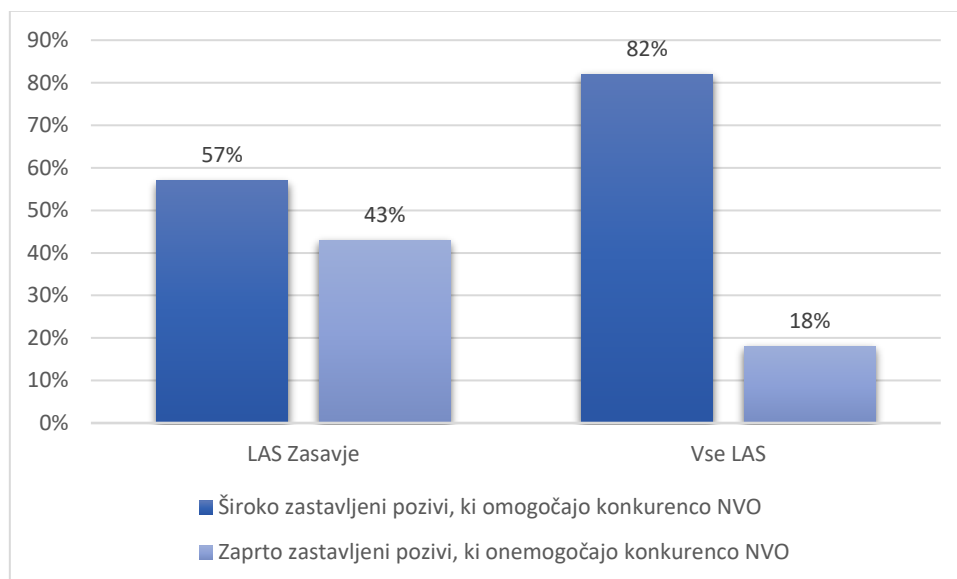
NVO menijo, da so bila tematska področja ukrepanja, vrste ukrepov in merila za izbor programov, ki so določena v SLR, določena le delno glede na resnične lokalne potrebe, kar meni 67% anketiranih.

Slika 22: Ustreznost določenosti vrste ukrepov in meril za izbor programov glede na resnične lokalne potrebe

Tudi pri mnenju o tem, ali so razpisi zastavljeni dovolj široko, da omogočajo tudi NVO resno konkurenco pri prijavih na razpise, jih je v Zasavju le dobra polovica anketiranih (57%) menila, da jim razpisi omogočajo resnično konkurenco pri prijavih.

Slika 23: Odprtost razpisov in omogočanje resnične konkurence

Pri splošni možnosti za podajanje morebitnih dodatnih pripomb in mnenj, ki jih imajo NVO v povezavi z delovanjem LAS nasploh, z oblikovanjem prioritet v LAS, ukrepi, določanjem meril za izbor programov ali drugih vsebin v Strategiji lokalnega razvoja, pa so NVO poudarile predvsem sledeča mnenja, ki so se redno ponavljala tekom celotne ankete;

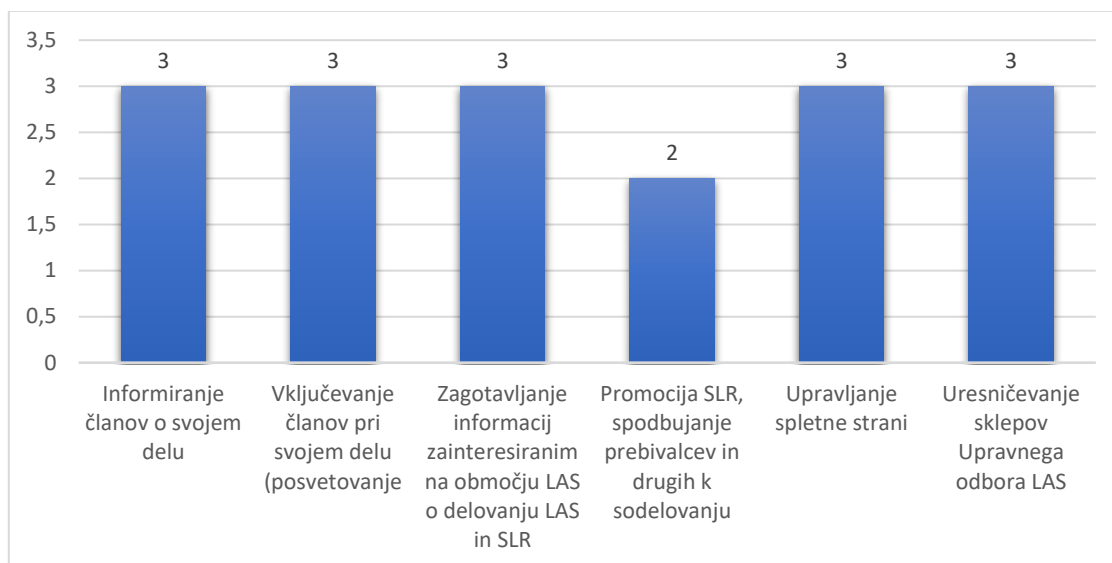
- javni in gospodarski sektor sta močnejša od NVO, z večjim poudarkom na javnem sektorju,
- pogoji za prijavo in sodelovanje na razpisih in splošna prilagojenost za specifikne nevladnega sektorja so neugodni za NVO,
- potrebno je celotno sodelovanje v okviru LAS bolj prilagoditi NVO,
- premalo je kazalnikov in analiz delovanja LAS, na podlagi katerih bi lahko izboljšali oz. prilagodili delovanje v prihodnosti.

ZADOVOLJSTVO NVO Z DELOM VODILNEGA PARTNERJA

NVO so ocenjevale zadovoljstvo z delom vodilnega partnerja (z ocenami od 1- neustrezno, nezadostno, 2 –delno ustrezno, 3- primerno, ustrezno) o:

- informiranju članov o svojem delu,
- vključevanju članov pri svojem delu (posvetovanje),
- zagotavljanju informacij zainteresiranim na območju LAS o delovanju LAS in SLR,
- promociji SLR, spodbujanju prebivalcev in drugih k sodelovanju,
- upravljanju spletne strani in
- uresničevanju sklepov Upravnega odbora LAS

Slika 24: Zadovoljstvo z delom vodilnega partnerja pri posameznih aktivnostih

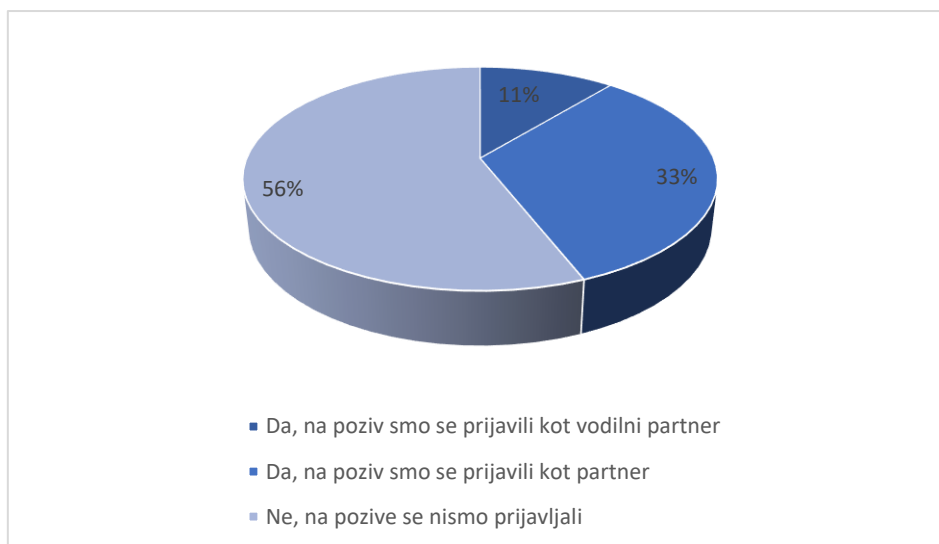
Zadovoljstvo NVO s postopki javnih pozivov in statistični podatki prijav

Število vključenih NVO: 10

Metoda dela: spletna anketa

Izpolnjenih je bilo 10 spletnih anket s strani NVO. Od tega je bilo 33% (4) anketiranih NVO članov LAS, med njimi ni nobena NVO članica upravnega odbora. 5 vprašanih NVO (56% NVO) se ni prijavilo na javni poziv LAS, 4 NVO (33%) so se prijavile kot partnerji v projektu in 1 NVO (11%) kot vodilni partner v projektu.

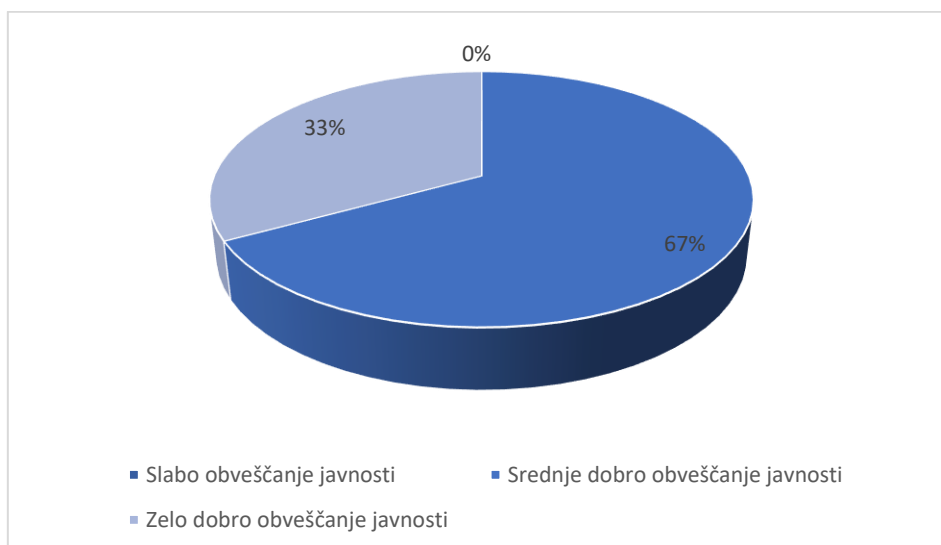
Slika 25: Struktura anketirancev glede na prijave na pozive LAS

OBVEŠČANJE O JAVNEM POZIVU

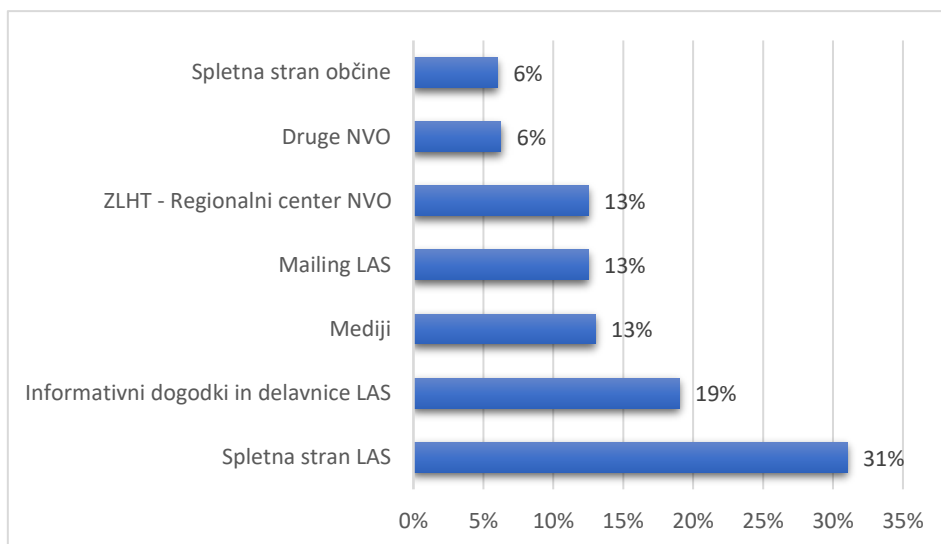
Večina NVO (67%) je bila mnenja, da je bilo obveščanje javnosti o odprtem javnem pozivu Partnerstva LAS Zasavje dobro, ostali (33%) pa da je bilo zelo dobro.

Slika 26: Učinkovitost obveščanja javnosti o javnem pozivu za sofinanciranje operacij

31% vprašanih NVO je informacijo o odprtem pozivu za sofinanciranje operacij LAS Zasavje zasledila na spletni strani Partnerstva LAS Zasavje, 19% jih je izvedelo na informativnih dogodkih LAS, 13% tudi preko medijev in 6% na spletnih straneh občin. Med drugimi možnimi odgovori jih je 13% informacijo prejelo preko e-pošte LAS in 13% s strani ZLHT – Regionalnega centra NVO. 6% pa tudi od drugih NVO.

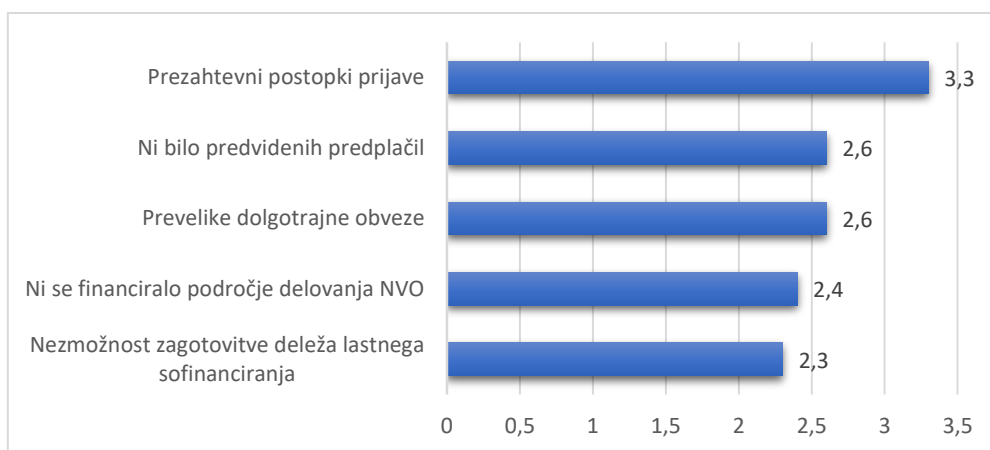
Slika 27: Kje vse so NVO zasledile informacije o odprtem pozivu za sofinanciranje operacij

OVIRE ZA PRIJAVO NVO NA RAZPISE LAS

Kot razlog, zakaj se NVO niso prijavile na javne pozive LAS, so anketiranci največ navajali prezahtevnost prijave in razpisne dokumentacije glede na predvidena pridobljena sredstva kot enega izmed odločujočih dejavnikov, ki jih je odvrnil od prijave na razpis. Temu je tesno sledilo še dejstvo, da v pozivih ni bilo predvidene možnosti izplačila predplačil, NVO pa niso imele možnosti zalagati sredstev za izvedbo projekta. Prav tako so NVO odvrčale prevelike dolgotrajne obveze po zaključku projekta, predvsem glede rezultatov in zaposlitev. V nadaljevanju je kot razlog sledilo, da se ni sofinanciralo področje delovanja NVO in da NVO niso uspele zagotoviti obveznega deleža lastnega sofinanciranja. Navedeno so NVO ocenjevale z ocenami od 1 do 4, pri katerih višje vrednosti predstavljajo bolj pomembne dejavnike, ki so NVO odvrčale od prijav na poziv.

Slika 28: Pomembnost razlogov, ki so NVO odvrčali od prijave na poziv

Med dodatnimi razlogi zakaj se NVO niso prijavile na poziv so te izpostavile kadrovsko podhranjenost NVO za delo na prijavi ter potrebo po dodatni pomoči tudi zaradi preobsežne in administrativno prezahtevne prijave za organizacije, ki slonijo na prostovoljnem delu. Prav tako čutijo premalo zaupanja s strani javnih institucij, da bi lahko NVO smiselno sodelovali pri lokalnem razvoju.

Med anketiranimi NVO se je pet organizacij prijavilo na javne pozive, ena kot vodilni partner, štiri so sodelovale kot partnerji v projektu. Vse prijaviteljice so zatrdile, da pri prijavi na javni poziv niso imele težav, kljub temu pa so nekatere izrazile mnenje, da je bilo v javnem pozivu premalo informacij. Vendar so NVO vse dodatne informacije, ki so jih potrebovale, pridobile preko delavnic in preko dodatne komunikacije z vodilnim partnerjem LAS, ki je po izkušnjah NVO potekala dobro, saj so bili predstavniki hitri in odzivni.

Zahteve, ki so se prijaviteljicam zdele prevelike oz. nesorazmerne glede razpisne dokumentacije so bile predvsem zahteva zbiranju treh ponudb za vse stroške, zahteve kot je izbor najcenejšega proizvajalca, pri izbiri dražjega izvajalca pa dodatno utemeljevanje ter številne zahteve glede povezovanja s partnerji v projektu.

ZADOVOLJSTVO Z DELOM VODILNEGA PARTNERJA

NVO prijaviteljice so bile deležne več oblik pomoči pri prijavi na poziv, najpogosteje je komunikacija potekala po telefonu, sledili pa so še odgovori na vprašanja pisno ali po elektronski pošti, komunikacija preko sestankov v živo, v manjši meri pa so pripomogli še dogodki za predstavitev javnih pozivov, delavnice za prijavitelje glede izpolnjevanja vlog, objave odgovorov na najpogostejša vprašanja na spletni strani LAS in drugo.

Slika 29: Delež anketiranih NVO, ki so prejele posamezno vrsto pomoči

NVO prijaviteljice so podporo prijaviteljem ocenile kot zelo ustrezno. Brez izjeme so bile tudi zadovoljne z delom vodilnega partnerja v povezavi s pripravo in izvedbo javnih pozivov.

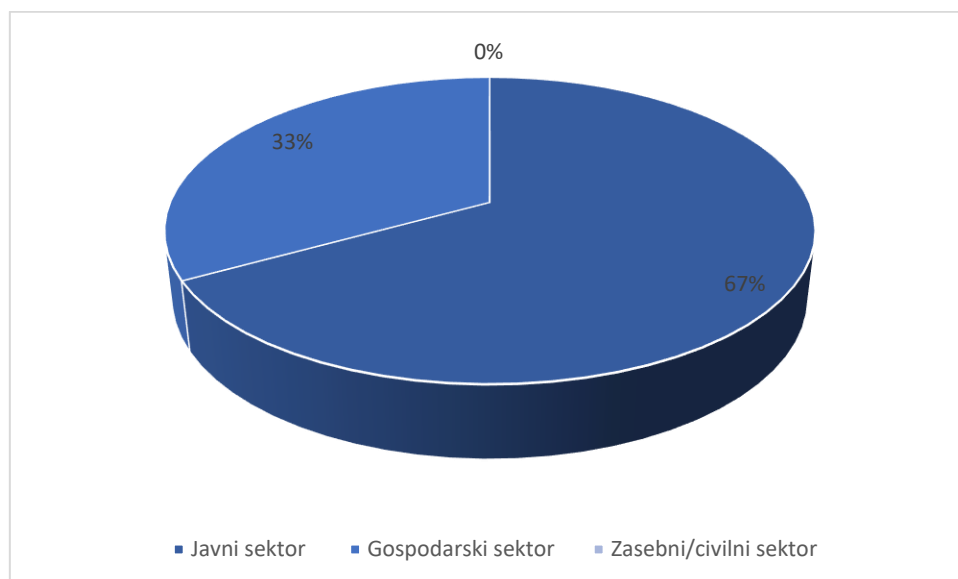
DOPOLNITEV PRIJAV

Od 5 NVO sta dve prejeli zahtevo za dopolnitev vloge, ki pa se je navezovala na predračune. Od vseh prijav je bila ena izbrana za sofinanciranje, medtem ko za eno v času izvedbe ankete rezultati še niso bili znani. Sklep LAS o sofinanciranju je vselej vseboval tudi vsebinsko obrazložitev.

SESTAVA PARTNERSTEV

Med anketiranimi NVO, ki so sodelovali pri prijavi na pozive LAS kot partnerji je bil vodilni partner v 67% iz javnega sektorja in v 33% iz gospodarskega sektorja.

Slika 30: Delež sektorjev pri vodilnih partnerjih projektov, v okviru katerih so se prijavljale tudi NVO

V enakem odstotku so svojo vlogo NVO videle kot manjšo (67%) napram drugima sektorjema. Obenem pa so vse NVO smatrale svojo vlogo kot primerno glede na lastne zmožnosti in cilje projekta; kljub temu je razvidno, da so vloge NVO partneric v projektih pogosto manjšega pomena od vlog partnerjev iz javnega in gospodarskega sektorja.

V zaključku so NVO podale naslednje splošne komentarje glede izvajanja javnih pozivov:

- za večjo uspešnost in številčnost prijav NVO je potrebno poenostaviti postopke prijave na poziv,
- NVO se ne morejo prijaviti na pozive, katerih predmet je področje, ki ni del delovanja posamezne organizacije,
- potrebno je več animacije na terenu in splošnih vzpodbud za NVO.

Uspešnost NVO pri prijavah na javne pozive Partnerstva LAS Zasavje

Število vključenih pozivov v analizo: 2

Metoda dela: zbiranje podatkov s strani vodilnega partnerja, pregled spletne strani LAS, strateških dokumentov

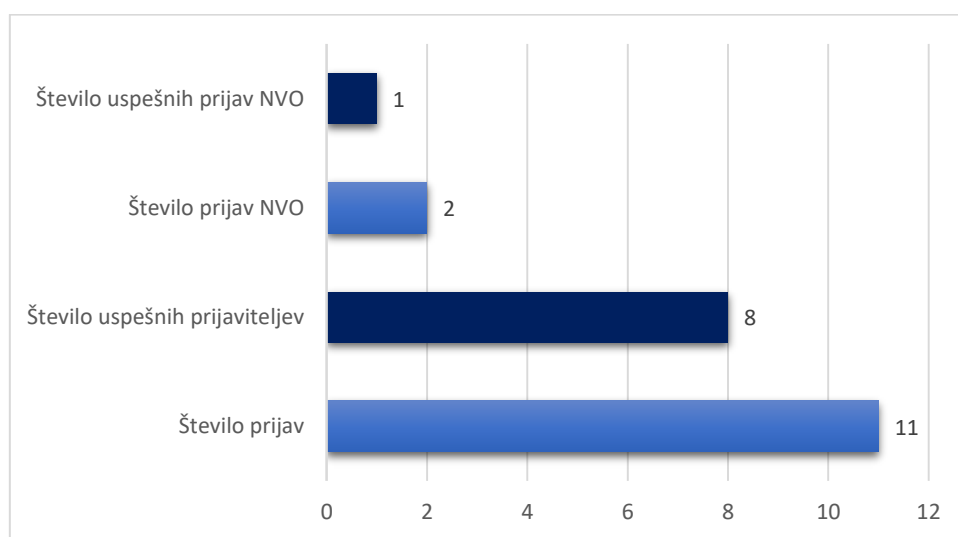
V nadaljevanju smo pregledali uspešnost in črpanje sredstev NVO na dveh javnih pozivih Partnerstva LAS Zasavje. Statistično sta z vidika prijav NVO vključena 1. javni poziv iz sklada EKSRP, z dne 1.12.2016 in 2. javni poziv iz sklada ESRR, z dne 20.3.2017. Podatki o prijavah na pozive, ki so vključeni v analizo se lahko še spremenijo, saj vloge ob zbiranju podatkov še niso bile pregledane in dokončno potrjene s strani pristojnih ministrstev.

1. JAVNI POZIV IZ EKSRP SKLADA, Z DNE 1.12.2016³

Vseh prijav na poziv je bilo 14, od tega je bilo 11 upravičenih. Od 11 upravičenih prijav je bilo 73% oz. 8 prijav uspešnih. Med 11 upravičenimi prijavami so jih **NVO oddale 18% oz. 2 prijavi**. Od 8 uspešnih prijav je bilo **1 uspešna prijava NVO, kar predstavlja 12% v vseh uspešnih prijavah**.

Rezultati poziva so bili javno objavljeni na spletni strani LAS.⁴

Slika 31: Število oddanih prijav glede na prijavitelja

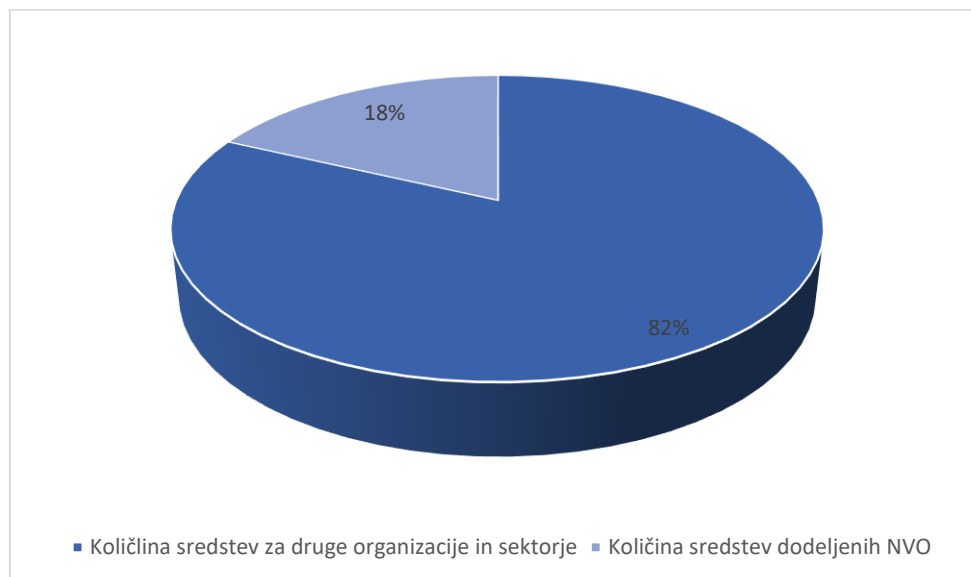

³ <http://www.las-zasavje.eu/2016/12/01/1-javni-poziv-partnerstva-las-zasavje/> (12.12.2017).

⁴ <http://www.las-zasavje.eu/projekti/> (12.12.2017).

Skupna višina vseh razdeljenih sredstev je bila 418.974,86 EUR, od tega so **76.571,09 EUR prejele NVO; NVO so torej prejele približno 18% vseh sredstev**, razdeljenih preko obravnavanega poziva.

Slika 32: Delež sredstev, ki so jih preko poziva pridobile NVO

Skupaj je bilo na javnem pozivu sofinanciranih 8 prijaviteljev in 24 partnerjev, torej skupaj 32 organizacij. Od tega je **sofinanciranih 28% oz. 9 NVO**, 8 jih je pridobilo sredstva kot partner v projektu, 1 pa kot nosilec operacije.

V vsakem izbranem in sofinanciranem projektu sodeluje vsaj 1 NVO.

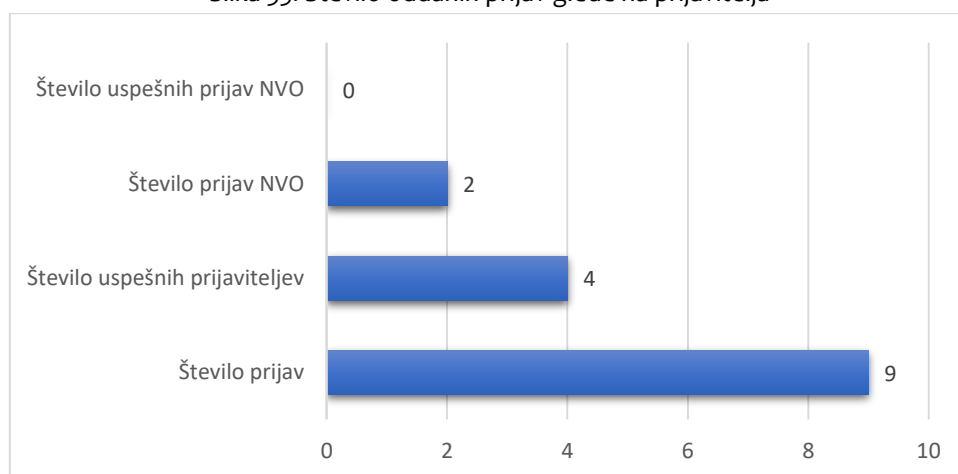
Partnerstvo v okviru javnega poziva se je vzpodbujalo predvsem preko meril in kriterijev za vrednotenje prijav, saj je prijavitelj prejel več točk, če je v svojem predlogu vključeval organizacije iz različnih sektorjev; prav tako je LAS izvajal individualne vzpodbude in delavnice z namenom vzpodbujanja medsektorskega sodelovanja.

2. JAVNI POZIV IZ ESRR SKLADA, Z DNE 20.3.2017⁵

Na poziv je bilo oddanih 12 prijav, od tega je bilo 9 upravičenih in upoštevanih. Od 9 prijav je bilo 44% oz. 4 prijave uspešne. Med 9 prijavami so jih **NVO oddale 22% oz. 2 prijavi**, ki pa **nista bili uspešni**.

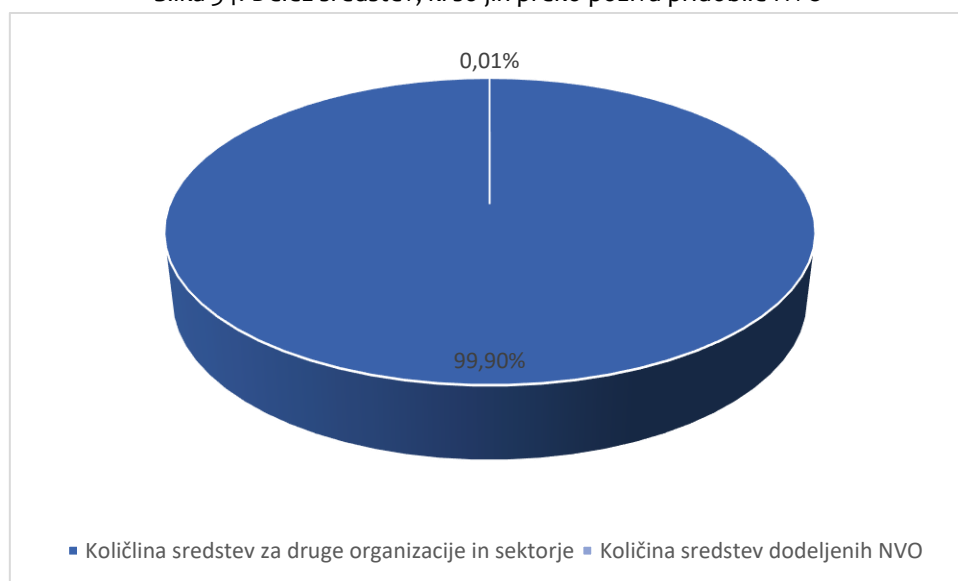
Rezultati poziva so bili javno objavljeni na spletni strani LAS.⁶

Slika 33: Število oddanih prijav glede na prijavitelja

V okviru poziva je bilo razdeljeno 248.496,40 EUR; od tega so le **4.291,83 EUR prejele NVO**, kar **predstavlja izjemno nizkih, manj kot 0,01 % vseh razdeljenih sredstev**.

Slika 34: Delež sredstev, ki so jih preko poziva pridobile NVO

⁵ <http://www.las-zasavje.eu/pozivi/> (12.12.2017).

⁶ <http://www.las-zasavje.eu/projekti/> (12.12.2017).

Od potrjenih projektov je bilo sofinancirano delovanje 4 nosilcev in 8 partnerjev, skupaj 12 organizacij; od tega je bilo med njimi **33% oz. 4 NVO**. V 75% oz. v 3 od 4 uspelih projektov so NVO vključene kot partnerji v projektu.

PARTNERSTVO V PROJEKTIH

Partnerstvo v okviru obeh javnih pozivih se je vzpodbujalo preko meril in kriterijev za vrednotenje prijav, saj je prijavitelj prejel več točk, če je v svojem predlogu vključeval organizacije iz različnih sektorjev; prav tako je LAS izvajal individualne vzpodbude in delavnice z namenom vzpodbujanja medsektorskega sodelovanja.

Dobro spodbujanje partnerstva in vključevanja NVO v projekte je tudi razviden iz rezultata, kjer so imele v prvem pozivu vse prijave ključene NVO v drugem pa 75% prijav.

OCENJEVALNA KOMISIJA

Za preprečitev konflikta interesov pri ocenjevanju vlog je Odbor za ocenjevanje operacij sestavljen iz nabora strokovnjakov, ki jih v samostojnem postopku izbere in preverjala Društvo za razvoj slovenskega podeželja. Predvsem so to člani in vodilni partnerji drugih LAS. Izmed nabora vseh strokovnjakov, upravni odbor LAS, izžreba člane ocenjevalne komisije s tem, da se prej izloči strokovnjake iz Zasavja.

Po Pogodbi se konflikt interesov preprečuje tudi z izločitvijo člana odbora za ocenjevanje operacij, če je že član drugega odbora LAS (upravnega ali nadzornega). V odboru za ocenjevanje operacij tudi ne more delovati član:

- kadar je on ali njegov družinski član, prosilec za pridobitev sredstev za izvajanje operacij LAS (ne glede na status prosilca – fizična ali pravna oseba),
- kadar je član društva, ki je prosilec za pridobitev sredstev za izvajanje operacij za LAS,
- kadar je ustanovitelj ali soustanovitelj podjetja, zavoda ali zadruga, ki je prosilec za pridobitev sredstev za izvajanje operacij za LAS.

V kolikor za člana odbora za ocenjevanje operacij veljajo zakonsko veljavne omejitve (pravila za državne pomoči, prepoved dodeljevanja sredstev, navzkrižje interesov ipd.), se mora sam izločiti iz postopka obravnave in ocenjevanja vlog. Dokončni seznam operacij, potrdi upravni odbor, katerega sestava preprečuje konflikt interesov (zagotavljanje 49 % glasovalnih pravic).⁷

⁷ Strategija lokalnega razvoja Partnerstva LAS Zasavje, str. 87.

Zaključek

Povzetek ugotovljenih mnenj in stališč NVO, ter glede na dejanske statistične podatke ugotovimo, da je nevladni zasebni sektor v okviru delovanja LAS manj aktiven in uspešen pri črpanju sredstev s tega naslova kot javni in gospodarski sektor.

Razlogi za to so predvsem v kadrovski in finančni podhranjenosti NVO, ki je ne le problem na sistemski ravni, temveč tudi konkretno v okviru delovanja v LAS; postopki za prijavo na razpis, kot so zbiranje treh ponudb, pogoji za prijavo, odsotnost možnosti izvajanja predplačil in nezmožnost zalaganja z lastnimi sredstvi, težave pri zagotavljanju obveznih lastnih sredstev ter zahteve, ki jih morajo sodelujoči izpolnjevati tudi po zaključku projekta, predvsem glede zaposlitev, so za povprečna društva, zasebne zavode in ustanove prezahtevni pogoji za aktivno in uspešno sodelovanje.

NVO sektor in nevladne organizacije pogosto izhajajo iz vrednot prostovoljstva in splošnega delovanja, za katerega člani ne prejemajo denarnih nadomestil; običajno imajo člani društev ali zavodov tudi redne službe v drugih organizacijah, kar njihov čas za ukvarjanje z NVO omeji na popoldanski čas; če so koristi, ki izhajajo iz javnih pozivov v okviru LAS premajhne glede na obveznosti, ki jih člani morajo izpolnjevati, da se sploh lahko prijavljajo na poziv, je težko pričakovati zagreto in učinkovito sodelovanje NVO v okviru LAS.

NVO je na državni in lokalni ravni že omogočeno izplačevanje predplačil, ki marsikateri organizaciji omogoča, da na evropskih, državnih in občinskih razpisih sploh sodeluje; to bi bilo smiselno uvesti tudi v okviru LAS. Nadalje je potrebno resno razmisliti, kako s prilagoditvijo razpisnih pogojev, predvsem pa poenostavitvijo razpisne prijave kolikor je to mogoče, ustrezno stimulirati NVO sektor, da bo v okviru LAS preprosto prispeval več; trenutno je zelo zgovorno dejstvo, da je glede na poziva, analizirana v okviru tega dokumenta, bilo NVO dodeljenih le 12% vseh dodeljenih sredstev. Na tej točki je za enakovredno sodelovanje v okviru lokalne akcijske skupine nujno, da se NVO nameni večji delež sredstev in bolj prilagojeni pogoji za sodelovanje na pozivih in v LAS nasploh.

NVO so v okviru delovanja LAS opozorile tudi na nasprotje interesov, ki se kažejo predvsem med člani organov upravljanja. Kjer prihaja do premočnega vpliva javnega sektorja, kar slabo vpliva na zaupanje delovanja in odločanja organov upravljanja. V prihodnje je zato priporočljivo nameniti večjo pozornost osebam vključenim v organe upravljanja glede na to iz katerega sektorja dejansko prihajajo oz. so z njim drugače povezane. Razmisliti je potrebno o drugačnem načinu predlaganja in potrjevanja članov v organe upravljanja na način, da predstavnike določenega sektorja predlagajo in volijo člani iz istega sektorja (dobra praksa LAS Posavje).

S strani vključenih NVO v analizo je bilo zelo pohvaljeno delo vodilnega partnerja na področju animacije, informiranja in podpore pri prijavah na javne pozive. Kar se odraža tudi v visokem odstotku vključenih NVO v potrjenih projektih (kar predstavlja 92%). Kljub visokemu deležu vključenih NVO v projekte pa je glede na pridobljena sredstva (12%) na javnih pozivih vloga NVO majhna. Za večjo vključenost NVO v LAS je zato potrebno tudi v prihodnje spodbujati potrebne administrativne poenostavitve prijave in boljše pogoje za prijavo ter se posvetiti dodatni animaciji povezovanja partnerjev za oblikovanje primernih partnerstev za prijavo na pozive LAS.